

Inleiding

De learning community Betekenisvol samenwerken in de wijk is een samenwerking tussen o.a. Zorgvrijstaat (ZVS), Formaat, het Centrum voor Dienstverlening (CVD) en het lectoraat Professionele Identiteit en het lectoraat Sociale Innovatie. We komen regelmatig bij elkaar om van en met elkaar te leren. De samenwerking en activiteiten zijn gericht op het ontwikkelen van nieuwe perspectieven, het doorbreken van oude patronen en het creëren van duurzame oplossingen oftewel op het ontwikkelen van transformatieve praktijken. We werken aan een aantal samenhangende praktijkvraagstukken. Het vraagstuk bepaalt steeds de samenstelling van de learning community op dat moment.

Vanuit het lectoraat Sociale Innovatie lever ik graag een bijdrage aan de ontwikkeling van learning community en probeer ik tegelijkertijd zichtbaar te maken wat we leren over samenspel in de wijk. In deze reflectie kun je lezen wat je gemist hebt als je er niet bij was. Maar ook wat er geleerd is over samenspel in de wijk en mogelijk nieuwe perspectieven, duurzame oplossingen of het doorbreken van oude patronen.

Bijeenkomst 2 december

Tijdens deze bijeenkomst van de learning community staat het onderwerp 'brugfunctie' centraal. Hutch Lourens, stagecoördinator bij het Centrum voor Dienstverlening en Alexander Hogendoorn, initiatiefnemer Zorgvrijstaat en docent Social Work, willen binnen de learning community verkennen of en welke (nieuwe) manieren er zijn om cliënten van het CVD in verbinding te brengen met sociale netwerken in de wijk. Sociale netwerken, zo blijkt uit onderzoek en ervaringen uit de wijk, kunnen zeer betekenisvol zijn in het herstel van cliënten en terugwinnen van het vertrouwen in eigen kunnen en vertrouwen in anderen. Alexander en Hutch delen vooraf een artikel van Juriaan Edelenbos over ['Het belang van boundary spanning en vertrouwen voor samenwerking'](#). Samenwerking Alexander en Hutch delen vooraf een artikel van Juriaan Edelenbos over ['Het belang van boundary spanning en vertrouwen voor samenwerking'](#). Samenwerking komt niet vanzelf tot stand dus gaan we –als social work studenten, betaalde beroepskrachten, onbetaalde

vrijwilligers van Zorgvrijstaat en onderzoekers- met elkaar in gesprek over wat nodig is voor samenwerking om de cliënt te ondersteunen bij het verkrijgen van een (goed) sociaal netwerk.

Vertrouwen en herstel

De bijeenkomst start met het persoonlijke en indrukwekkende verhaal van Sulai, een vrijwilliger van Zorgvrijstaat. Hij vertelt hoe twee oorlogen in Somalië en verschillende trauma's hem gevormd hebben. Naar zijn gevoel bleef hij in zijn GGZ-behandeling te veel hangen bij de zaken waar hij last van had, bij de symptomen. Pas toen hem bij Zorgvrijstaat gevraagd werd 'wat zou jij willen? Waar ligt je passie en wat zijn je kwaliteiten?' kwam de focus op zijn talenten en krachten te liggen. Het netwerk van Zorgvrijstaat werd ook het netwerk van Sulai. Er werd gekeken wat mogelijk was en wat hij nodig had. Binnen twee maanden kreeg hij de sleutel van de studio van Zorgvrijstaat om te doen wat hij wilde doen. Hij kreeg vertrouwen, verantwoordelijkheden, ging meedoen met activiteiten en daar ontstonden nieuwe ideeën uit. De gemeenschap waar hij onderdeel van was geworden, droeg op een waardevolle manier bij aan zijn groeiproces en herstel. En hij droeg zelf bij aan deze gemeenschap, waardoor er was sprake van wederkerigheid. "Ik ben meer dan mijn trauma," stelt Sulai. De verschillende activiteiten die hij nu bij Zorgvrijstaat organiseert, mooie schilderijen en inzet voor anderen (ook in Ethiopië en Somalië) zijn betekenisvolle en zichtbare resultaten van zijn herstel.

Brugfunctie

Daarna licht Hutch toe dat een afstudeeronderzoek van afgelopen jaar duidelijk heeft gemaakt dat de wijk een betekenisvolle bijdrage kan leveren aan het thuisgevoel van cliënten én bijdraagt aan iemands herstel. Bij het CVD is nu een beweging in gang gezet om meer aandacht te hebben voor de wijk en hun netwerken en sociale inbedding van cliënten daarbinnen. Het eindproduct van de bachelorproef van afstudeer en collega Maya, het CVD Buurt & Bezigheid [Toolkit](#) kan bijdragen aan meer bewustwording en focus op de wijk.

De zorgen en obstakels zoals tijd(sdruk) en toegewezen indicaties worden ook genoemd, maar Hutch geeft aan dat de vrijheid om een cliënt niet op kantoor te spreken, maar tijdens een wandeling ook een mogelijkheid is die nu nog misschien nog niet voldoende benut wordt. Daarnaast kunnen stagiaires hier wellicht een betekenisvolle rol spelen, omdat zij mogelijk iets meer handelingsruimte hebben buiten indicaties om.

Ervaringsdeskundigheid

Zowel Sulai, Zahia als Colin –alle drie werkzaam bij ZVS– delen vanuit hun eigen ervaringen voorbeelden waarin duidelijk wordt dat hulpverleners of sociaal professional vaak nog niet weten wat er allemaal aanwezig is in de wijk. Het zou fijn zijn als zij zelf komen ervaren wat er aan allemaal is. Dan kunnen professionals vanuit vertrouwen in de relaties en activiteiten samen met cliënten de mogelijkheden in de wijk bespreken. Colin heeft ook ervaren dat hij zelf nieuwe dingen kan leren in het samenspel met begeleiders, bijvoorbeeld van het wijkteam. Meegaan naar cliënten bijvoorbeeld, verlaagde de drempel om te kunnen aansluiten bij zijn activiteit. Ze benoemen ook dat het belangrijk is dat ook de gebruikte taal aansluit bij het 'samen met' de cliënt, dus dat gesproken wordt vanuit 'hoe gaan wij dat doen' i.p.v. hoe ga jij dat doen. Alle drie benadrukken ze het belang

van gelijkwaardigheid en wederkerigheid voor herstel. Als een cliënt zegt 'ik moet dit van mijn begeleider doen' en dus gestuurd wordt, dan is er vanzelfsprekend nog geen sprake van verbinding, eigen regie of herstel. Als laatste geeft Sulai aan dat je als sociaal professional 'je kwetsbare' zelf moet blijven, omdat dit een vorm van gelijkwaardigheid is en dat heeft hem meer vertrouwen in die ander gegeven.

Opbrengsten van de middag

De ervaringen en gesprekken over hoe we met elkaar ervoor kunnen zorgen dat cliënten van het CVD zich kunnen verbinden met sociale netwerken in de wijk, hebben inhoudelijk verschillende inzichten en ook concrete afspraken opgeleverd, zoals:

Zorgvrijstaat deelt een overzicht met alle activiteiten en netwerken die zij in de wijk hebben (met onderscheid in de wijkprogrammering tussen soorten bijeenkomsten en met wie vooraf contact hierover te hebben);

De learning community zorgt voor een 'onboarding' programma voor studenten, met de volgende onderdelen: een wijkwandeling, een overzicht van de wijkprogrammering, het ervaren van activiteiten en leggen van bijbehorende relaties;

Andere collega's die vanuit het CVD zeker betrokken zouden moeten worden bij het verder verkennen en uitwerken van de brugfunctie en passende acties;

Hutch en Alexander spreken dan ook af dat een verslag gedeeld wordt en er samen stappen gezet gaan worden, die na een paar maanden geëvalueerd worden.

Nieuwe perspectieven en duurzame oplossingen

Vanmiddag is ook duidelijk geworden dat de wijk ingaan, kan helpen bij het herstel van cliënten. Als sociaal werker kun je een brugfunctie vervullen tussen cliënt of bewoner en de wijk. Mogelijke perspectieven en oplossingen die besproken zijn:

- Relaties opbouwen in de wijk

Sociale kaart kennen, contacten hebben in de wijk, de informele zorg en ondersteuning in de wijk kennen.

- Samen doen en gelijkwaardigheid

Met cliënt of bewoner samen op pad gaan in de wijk, naar de plekken van informele zorg en ondersteuning gaan, samen de vraag stellen 'waar loop jij warm voor, hoe gaan wij dit doen?'

- Mensen met ervaringskennis kunnen deze brug helpen bouwen: zij zijn laagdrempelig voor de cliënt of bewoner.
- Wederkerigheid draagt bij aan zelfrespect en ontwikkeling.

Er moet sprake kunnen zijn van inbreng van de cliënten of bewoners aan het geheel, niet alleen ontvangen van zorg of steun maar ook mogelijkheden tot ontwikkeling en bijdragen aan het geheel.

Tot slot heeft deze bijeenkomst mij bewust gemaakt dat voor goed samenspel tussen (vrijwillige) expertise uit de wijk en (aankomende) sociaal professionals een gelijkwaardige relatie en elkaar ont-moeten een belangrijke (rand)voorwaarde is voor het ontstaan en verder uitbouwen van dat samenspel.